

בש"פ 7339/23 - אילנית מגידיש נגד מדינת ישראל, אליהו גואטה, הממונה על חדלות פירעון - מחוז דרום, לירן שלום, עו"ד

בית המשפט העליון

בש"פ 7339/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: אילנית מגידיש

נגד

המשיבים:
1. מדינת ישראל
2. אליהו גואטה
3. הממונה על חדלות פירעון - מחוז דרום
4. לירן שלום, עו"ד

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט
המחוזי בבאר שבע ב-ע"ח 16844-08-23 מיום
30.8.2023 שניתנה על ידי השופט נ' אבו טהה

בשם המבקשת: עו"ד י. רועי אטיאס

בשם המשיבה 1: עו"ד מורן פולמן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר לפי סעיף 38א(ב) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש],
התשכ"ט-1969 (להלן: הפסד"פ) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט נ' אבו טהה) ב-ע"ח
16844-08-23 מיום 30.8.2023, בגדרה נדחה ערר המבקשת על החלטתו של בית משפט השלום באשקלון (השופטת
נ' שמואלי-מאיר) ב-ה"ת 72352-06-23 מיום 30.7.2023.

השתלשלות האירועים

עמוד 1

2. כפי שעולה מטענות הצדדים, המבקשת והמשיב 2 היו נשואים בעבר ויש להם ילד משותף. החל משנת 2021, מתנהל נגד המשיב 2 הליך של חדלות פירעון (חדל"פ 9379-05-21) (להלן: הליך החדל"פ). כמו כן, מתנהלת נגדו חקירה פלילית בשל חשד לעבירות סחר בסמים. במסגרת החקירה, נערך ביום 13.4.2023 חיפוש לפי צו שיפוטי בדירה שבה, לטענת המשיבה 1 (להלן: המשיבה), מתגוררים המבקשת והמשיב 2. במהלך החיפוש, שבו השניים נכחו, נתפס כסף מזומן בסכום של 317,400 ש"ח (להלן: הכספים התפוסים).

3. מספר ימים לאחר החיפוש בדירה, משטרת ישראל עדכנה את כונס הנכסים הרשמי בדבר הכספים התפוסים וציינה כי היא אינה מתנגדת להעברתם לידי, בכפוף לצו שיפוטי שיתיר זאת. בעקבות הודעת המשטרה, המשיבה 4 (להלן: הנאמנת) הגישה לבית המשפט השלום בבאר שבע (להלן: בית המשפט הדין בהליך החדל"פ) בקשה במעמד צד אחד להעביר לידיה את הכספים התפוסים. בית המשפט נעתר לבקשה ביום 18.4.2023, והורה על העברת הכספים התפוסים לקופת נכסי הנשייה של המשיב 2 (להלן: קופת נכסי הנשייה) עד להכרעה שיפוטית בסוגיית הבעלות עליהם. כמו כן, נקבע כי הנאמנת תגיש בקשה נפרדת וגלויה בעניין קליטת הכספים התפוסים בקופת נכסי הנשייה, על מנת לאפשר זכות טיעון לכל הטוען לבעלות עליהם.

4. הנאמנת הגישה בקשה כאמור, ובעקבותיה הוגשה תגובה מטעם המבקשת בה נטען כי הכספים התפוסים אינם שייכים למשיב 2 ויש להשיבם לידיה. לנוכח עמדות הצדדים, בית המשפט הדין בהליך החדל"פ החליט לקבוע דיון הוכחות בסוגיית הבעלות בכספים התפוסים, אשר טרם התקיים. כן נקבע כי הכספים התפוסים יישארו בקופת נכסי הנשייה עד למתן החלטה אחרת.

5. ביום 29.6.2023, יום לאחר הגשת תגובתה בהליך החדל"פ, המבקשת הגישה בקשה נוספת לבית משפט השלום באשקלון (להלן: בית המשפט הדין בהליך הפלילי) להשבת הכספים התפוסים, והבקשה נדחתה. נקבע כי מאחר שהכספים התפוסים כבר הועברו לקופת נכסי הנשייה וסוגיית הבעלות עליהם מתבררת בהליך החדל"פ, אין מקום לבררה במסגרת ההליך הפלילי. משכך, הדיון שהיה קבוע בתיק בוטל ובית המשפט הורה על סגירתו. ערעור המבקשת לבית המשפט המחוזי (ע"ח 16844-08-23) נדחה אף הוא, מאותו טעם שעליו עמד בית משפט השלום, תוך שצוין כי "ראוי היה שהסנגור יביא את בקשתו בפני הפורום המתאים".

טענות הצדדים

6. בבקשה שלפניי, המבקשת טוענת כי אף אם החיפוש בדירתה נעשה כדין, לא הייתה למשטרה סמכות לתפוס ולהחזיק את הכספים התפוסים, מאחר שלא התקיימה בנסיבות העניין אף אחת מעילות התפיסה המנויות בסעיף 32(א) לפסד"פ, ולא קם "חשד סביר" המאפשר לתפוס רכוש חורג מצו החיפוש השיפוטי. בתוך כך, נטען כי בכספים התפוסים לא נעברה כל עבירה ומקורם בעיזבון אביה המנוח של המבקשת. כן נטען, כי פניית המשטרה מיוזמתה לכונס הנכסים הרשמי נעשתה ללא סמכות, וכי לפי סעיפים 24(ב) ו-34 לפסד"פ וסעיף 14 לפקודת המטה הארצי של משטרת ישראל 14.01.45 "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם", היה עליה לפנות תחילה לבית המשפט שנתן את צו החיפוש כדי שיוורה לה כיצד לנהוג בכספים התפוסים, או לחלופין, להשיבם למבקשת.

נוסף על כך, נטען כי הבקשה מעלה סוגיה משפטית עקרונית בדבר האפשרות לברר במסגרת הליך של חדלות עמוד 2

פירעון את הפגמים השונים שנפלו, לשיטת המבקשת, בפעולות המשטרה, חלף בירור במסגרת הליך פלילי של "החזרת תפוס", וכי החלטות הערכאות קמא למחוק את ההליך הפלילי מבלי לקיים דיון הן בגדר "עוול משפטי ממדרגה ראשונה" ופגיעה בזכותה להליך הוגן.

7. לטענת המשיבה, יש לדחות את הבקשה הן על הסף והן לגופה. תחילה, נטען כי מדובר בבקשה תיאורטית, שכן עוד בטרם הוגשה לבית המשפט הדן בהליך הפלילי הבקשה להשבת הכספים התפוסים, אלו כבר שוחררו מידי המשטרה והועברו לקופת נכסי הנשייה בהוראת בית המשפט הדן בהליך החדל"פ. כמו כן, נטען כי טענות המבקשת בדבר חוקיות החיפוש ותפיסת הכספים בידי המשטרה אינן מעוררות שאלות "רוחביות" ועל כן אינן מצדיקות דיון במסגרת "גלגול שלישי". לגופו של עניין, המשיבה טוענת כי החיפוש שנערך בדירת המבקשת נעשה כדין לפי צו בית משפט, וכי לנוכח החשד כי המשיב 2 ביצע עבירות סחר בסמים וסכום הכסף המשמעותי שנמצא בדירה, התגבש "חשד סביר" כי מדובר בתקבולי עבירה, המקים למשטרה סמכות לתפוס את הכספים על מנת להבטיח את חילוטם העתידי.

אשר לחוקיות העברת הכספים התפוסים לקופת נכסי הנשייה, מודגש כי זו נעשתה לפי הוראת בית משפט השלום בהליך החדל"פ, שבמסגרתה ניתנה למבקשת אפשרות לטעון בדבר בעלותה בכספים התפוסים, ומכאן שלא נפגעה זכותה להליך הוגן. כן נטען כי לא נפל פגם בהעברת המידע בין משטרת ישראל לכונס הנכסים הרשמי על הכספים התפוסים, וכי העברתם מאזנת נכונה בין האינטרס הציבורי בשימור הכספים התפוסים לבין מתן זכות טיעון למבקשת.

דיון והכרעה

8. דין הבקשה להידחות. הלכה היא כי רשות לערור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, או כאשר עולה חשש לאי צדק חמור או עיוות דין. כלל זה חל גם על בקשות רשות לערור לפי סעיף 38א(ב) לפסד"פ (ראו: בש"פ 7530/19 זלצמן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (13.11.2019)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלה, ודי בכך לדחותה.

9. אכן, ישנה חשיבות לקיום דיון בבקשה להחזרת תפוס שנתפס על ידי המשטרה בנוכחות צד הטוען לזכות בו לנוכח הפגיעה האפשרית של התפיסה בזכויותיו הקנייניות (ראו והשוו: ע"פ 1000/15 אבו אלחווה נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (3.7.2015)). כן נקבע כי העברת תפוס מידי המשטרה לצד שלישי אינה מייתרת, כשלעצמה, דיון בבקשה להשבתו (בש"פ 555/07 יחיא נ' משטרת אריאל, פסקאות 16 ו-17 (6.3.2007)) (להלן: עניין יחיא).

10. יחד עם זאת, כפי שצוין לעיל, המבקשת בענייננו הגישה לבית המשפט הדן בהליך הפלילי בקשה להשבת הכספים התפוסים לאחר שאלו כבר שוחררו מידי המשטרה והועברו לקופת נכסי הנשייה, לפי החלטה של בית המשפט בהליך החדל"פ. משכך, הבקשה שלפניי מופנית, הלכה למעשה, כלפי ההחלטה שהתקבלה בהליך החדל"פ - ואיני סבור כי ההליך דנן הוא המסגרת המתאימה לבררה. יודגש, כי ענייננו שונה בהיבט זה מעניין יחיא, שאליו הפנתה המבקשת, שם התפוס הועבר מבלי שניתן לכך צו שיפוטי, תוך חריגה של המשטרה מסמכותה.

11. יתרה מכך, טענות המבקשת בדבר חוקיות החיפוש ותפיסת הכספים בדירתה, ובכללן טענתה כי למשטרה לא ניתנה הרשאה לתפוס את הכספים התפוסים; כי מקורם בעיזבון אביה המנוח; וכי לא התקיים "חשד סביר" כי נעברה בהם עבירה, ממוקדות באופן מובהק בעניינה הפרטי ואינן מעוררות סוגיה עקרונית.

כמו כן, לא מצאתי כי מתעורר בנסיבות העניין חשש לעיוות דין. כאמור, מדובר בכספים שנתפסו במהלך חיפוש שנערך לפי צו שיפוטי בדירה שבה המשיב 2 הצהיר כי הוא מתגורר ובנוכחותו, והועברו לקופת נכסי הנשייה בהוראת בית המשפט של הליך החדל"פ. למבקשת ניתנה אפשרות לטעון לעניין הבעלות בהם, ואף נקבע דיון בנוכחותה אשר עתיד להתקיים בטרם תתקבל החלטה סופית בנושא. בנסיבות אלה, ובהתחשב באיזון שבין האינטרס הציבורי במניעת הברחת הכספים לשמירה על זכות הטיעון של המבקשת, החלטות הערכאות קמא למחוק את ההליך מבלי לקיים דיון נוסף במקביל לדיון הקבוע בהליך החדל"פ - אינן מצדיקות התערבות במסגרת "גלגול שלישי".

12. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ז בכסלו התשפ"ד (29.11.2023).

שׁוֹפֵט